

så de sade när de hörde det första, nu är han här snart det hör vi.
Min mor omtalade att vid den tiden som min far han drunknade
i Ottarps sjön vid vinterfiske så börde hon hans slag i köket och
bort till dörren men ingen kom in, då med det samma öppnade hon
dörren men där var ingen, då fick hon en aning att där var någonting
hände honom.

Spöke och spöketra.

I mina barnår var allmän tro på spöke, och när någon avdödd
då gjordes anordning att den döde inte skulle gå igen, när liket
vattades skulle likvatnet gömmas undan till den döde skulle försas
iväg till kyrkogården, när likstämman var hörd fastade en av de
hemmavarande ut det undansatta likvatnet, ett medel som var
effektivt att hindra den döde kom hem, de strödde ut några timbro
träsk över likvägen ett stycke ifrån gård eller hus, då kunde spöket
framme men ej längre:

En äldre kvinna omtalade att i unga år tjäna hon i Leka Norra
Sanelby socken, hon skulle med två i sällskap gå till Näs by
genom en stog de skulle ^{gå} var en gångstig över ett färr där stigen gick

Från där var lagt flata stenar att gå på, de två flickorna voro komna över och gick i bredd, berättelsen var baklänges då vände en av de flickor som gick föse sadel till henne som var efter, åtta dag för du möter en tunnslös gubbe åt stegen, men hon såg ingen, och hon blev på natten så sjuk för hon talat om det hon som varnade, skulle inte sagt något för än hon sov en natt.

En äldre man berättade ett fall av gengångare, som fadern till honom berättat. Kunde personen berättade att han en omvänd natt hem åt vägen mellan Fårstorp och Sammalstorp.

Föse sig åt vägen såg han en del märkliga en kvinnan som väckte hans upmärksamhet, var att hon mycket skrämde en för orädd är seldom död sockentänna, kallad Bolla. Ett stycke fram åt vägen var en gränd, och när hon kom fram till den öppnade hon den ej, men ^{strö} han kom fram till den, stod hon vid den andra sidan. Då han gått igenom gränden, sade han i sin häpnad: "Det är ju Bolla." Men i det samma fick han en knuff åt bröstet, och hon försvarm. Och hon barde en smärta på bröstet, och ett rott märke som var där en tid efter sedan gick det

15)

ACC. N:R. M. 8117:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det bodt av sig själv. Min mor tyckte i sin ungdom på en gård i Pärninge Hästveda socken. Där var en dröng som följade der som tviligt, och han hade ord om sig, att han kunde bli mer än vanligt, som folk uttryckte sig om dem, som de trodde sysslade med mystiska ting. De ville påstå, att han ägde förmåga att frammana vilt till vilken plats han ville ha det, men de ägde sin samning, att han var en styv skyt, och det vill inte så lite säga i Göringe på den tiden. Min mor omtalade, att en gång de talade om jakt, han hade sagt: "Jag kan gå ut på viltmarken och sätta en träklycka, och om en stund skall där komma en rådjur." Det blev överenskommet. Och han gick ut och satt en klycka i marken, och det dröjde inte länge för än där kom ett rådjur, och det sköt han. Var han ute och vandrade en mörk kväll, så om han ville ha ljus till att vägleda sig med, så kom där ett ljus som följde honom hem. En svart hund kom många gånger in på gården, och då fick han göra den sällskap ut på markerna. Den hunden kom alltid nattetid.

En annan omtalade, att han ägde ett hemman i Görja socken

16)

ACC. N:R. M. 8117:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och en gång en kväll kom en svart hund in på hans gård och sprang in i hans vedbod. Han sade: "Den hunden får ut," och han sprang ut och in i vedboden och ködde ut hunden. När han fått ut den och kommit in, slog åskan i vedbodens närhet.

En gäst och ett varsel

De äldre höllo mycket noga på att, när de voro ute nattetid och färdades vägar, alltid hålla sig på vänster vägkant. Om än vägen många gånger ej var så god att färdas på, så drogo de sig för att gå över till höger vägkant, ty de påstodo, ^{att} om spöken voro och färdades, så kunde de möta dem där eller komma vägen för dem, och det kunde hava ~~menliga~~ menliga följder.

Min far omtalade en gång, att då han var ute och gick på en väg en lugn stilla månått kväll han var obetydligt besviken, och kommit över på höger vägkant. En kall vind kom och drog förbi honom, och på samma gång fick han ett slag på kinden, men såg ingen människas i närheten, och kinden svulnade som om han fått utslag. Det kallades av de gamle för att de mött en gäst.

En gång var nämde berättare på ett landsställe och arbetade,

och där var en äldre man, som hade undantag på gården och bebodde ett rum, som vars fönster var ut mot Trädgården. Som berättaren omtalar var han en kväv, sedan det var mörkt, ute i Trädgården och gick. Vid det fönster som nämnde undantagsman hade sitt rum såg han ett vitt stort kläde hänga, som liknade ett den tidens brukliga bärtäcke. Tre dagar därefter dog den gamle undantagsmannen. Det var ett varsel sade berättaren.

Spöket i Hallaröllan!

I Dätteleås by i Stoby socken, där en värd stensöder leder över över Åmän, ligger för floran är Ewreka en kvamn vid det dåvarande vallen fallet. Fallet blev rivet, när ön kanalisades. Kvamen hade varit rivet långt innan. Kvamen kallades Hallaröllan, och bondgårdens som låg intill, ägdes av möllaren. De äldre omtalade, att det spöskade så rysligt där. Folk hade sett vita skemnader i möllan och ute i vallen fallet samt i gården, särskilt i poststallet. Det skulle härteds sig från, att en kvinna på gården vid natt- vardsgång tagit oblaten ur munnen och göms den med sig hem samt sedan givit korna av den för att de skulle trivas bättre.

När hon var död, gick hon igen och varje natt var där hon bländad af ljuren och oroadt dem.

Ja, vildskenet var stor bland folket för över femtio år sedan.

Övernaturliga jorshäsen de s. k. vätter.

De räknades såsom husens goda väsen, de gamle voro rädda för att någon skulle förglömma sig och slå ut något vinn på marken ~~marken~~, men istället om de sett var de hade sett Eshäns så slog de ut en skvätt mjölk där, det tyckte de om, de bodde under golvet eller i uthusen, det var ej alla som stod i åtrijulor de att få se dem, dem som voro födda en söndag skulle hava mer förmåga att få se de jorshäsen.

En vätter historia.

En vätterkvinnas: (de voro mycket de folken) kom in i bondgården där de bodde och frågade om de kunde få låna lite kär, för de skulle hava brödet i dag. Frinnan frågade var de bodde: Vi bor i ert logar, och vi skall hava brödet i ert Stogis- (brygghus) och betoken för om middag skall vi gå tvärs över gårdens och dit, hela brödet stassen, får jag se dem sade bondkvinnan ja det skall du få.